

Београд, Булевар краља Александра 282

VI Број: 404-298/2019-23

Датум: 03 -10- 2019

ПРЕДМЕТ: Појашњења у вези са припремањем понуда

На основу чл. 63. ст. 3. Закона о јавним набавкама («Сл. гласник РС» бр. 124/12 и 14/15 и 68/15) дајемо одговоре на тражена појашњења у вези припреме понуда у отвореном поступку за јавну набавку број 82/2019 услуга - Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора и Студија оправданости са Идејним пројектом изградње брзе саобраћајнице IB реда Параћин – Зајечар – Неготин, а везано за следећа постављена питања:

Питање бр. 1: „На страни 60/86 и 61/86 сте навели између осталог да је елемент критеријума за доделу пондера и референце стручног особља на појединим пројектима.

Молимо наручиоца да измени овај критеријум јер је исти недопуштен у смислу ЗЈН јер се односи на појединачно искуство стручног особља које може бити само додатни услов а никако елемент критеријума за пондерисање. У члану 85. став 4 ЗЈН је наведено да услови за учешће из члана 75. и 76. не могу бити одређени као елементи критеријума.

Наручилац може пондерисати само капацитет који је везан за предметну набавку, тј. који ће бити употребљен за извршење предметне набавке те у том смислу претходно искуство стручног особља не може бити критеријум за доделу пондера.

Као доказ нашег основаног оспоравања наведеног критеријума достављамо комплетан начелни став Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки.

8. Општа седница, 27.12.2013.године – 9.став (члан 85. ЗЈН/2012)

Као елементе критеријума економски најповољнија понуда из члана 85. став 2 Закона о јавним набавкама наручилац може да користи само оне елементе који се односе на извршење конкретног уговора о јавној набавци. Дакле, као елементи критеријума не могу се користити они елементи који се односе на реализацију неких других, раније закључених уговора које је извршавао понуђач, као ни остале околности које нису у вези са извршењем конкретног уговора о јавној набавци.

Образложење:

Чланом 3. став 1 тачка 29) Закона о јавним набавкама (Службени гласник РС број 124/12; у даљем тексту: ЗЈН) прописано је да је критеријум мерило које се користи за вредновање, упоређивање и оцењивање понуда. За разлику од услова за учешће, који се односе на саме понуђаче и њихов статус и способност да буду учесници у конкретном поступку јавне набавке (чл.75 и 76. ЗЈН), критеријум и елементи критеријума се односе на извршење конкретног уговора о јавној набавци и служе да се понуде које нису одбијене као неприхватљиве, међусобно упореде и рангирају како би наручилац донео одлуку о додели уговора. Дакле, на основу елемената критеријума наручилац додељује конкретни уговор о јавној набавци неком од понуђача за којег је претходно утврђено да испуњава услове за учешће и остале елементе прихватљивости понуде из члана 3. став 1. тачка 33) ЗЈН.

Чланом 85. став 2. ЗЈН прописано је да се критеријум економски најповољније понуде заснива на различитим елементима критеријума у зависности од предмета јавне набавке, као што су:

1. понуђена цена;
2. попуст на цене из ценовника наручиоца;
3. рок испоруке или извршење услуге или радова у оквиру минимално прихватљивог рока који не угрожава квалитет као и максимално прихватљивог рока;

4. текући трошкови;
5. трошкови економичности;
6. квалитет;
7. техничке и технолошке предности;
8. еколошке предности и заштита животне средине;
9. енергетска ефикасност;
10. пост-продајно сервисирање и техничка помоћ
11. гарантни период и врста гаранција;
12. обавезе у погледу резервних делова;
13. пост-гаранцијско одржавање;
14. број и квалитет ангажованих кадрова;
15. функционалне карактеристике и др.

Цитирана одредба члана 85. став 2. ЗЈН, дакле, одређује да , поред најниже цене, други критеријум за доделу уговора о јавној набавци за који се може одредити наручилац јесте економски најповољнија понуда и састављен је од више елемената тог критеријума, а не само цене. Могући елементи тог критеријума су као примери и наведени у оквиру наведене одредбе ЗЈН, али 15 наведених елемената нису коначан списак будући да је на крају тог списка јасно наведено да су могући и други елементи(... и др.). Републичка комисија сматра да поред слободе наручиоца да се определи за неки елемент критеријума који није наведен у цитираној одредби ЗЈН, постоји и обавеза за наручиоца да поштује основне захтеве који су за све елементе критеријума прописани у члану 84. ЗЈН – да елементи критеријума морају бити описани и вредновани, не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичкој вези са предметом јавне набавке. Међутим, поред наведеног, а на основу анализе поменутих елемената који су набројани, као и осталих одредби ЗЈН – посебно оних које су цитиране у овом образложењу, може се закључити да наручилац за елементе критеријума економски најповољније понуде (како једног од наведених 15 тако и неких других који нису наведени у члану 85. став 2. ЗЈН) може одабрати само оне елементе који се односе на извршење конкретног уговора о јавној набавци, с обзиром на то да само ови елементи могу имати неспорну логичку везу с предметом јавне набавке који је истовремено и предмет извршења уговора који се закључује након спроведеног поступка. Из наведених разлога Републичка комисија сматра да се као елементи критеријума економски најповољнија понуда не могу користити они елементи који се односе на реализацију неких других, раније закључених уговора које је извршавао понуђач, као ни остале околности које нису у вези са извршењем конкретног уговора о јавној набавци. Наиме, закључак је да се за разлику од услова за учешће који се односе на самог понуђача, елементи критеријума односе на извршење конкретног уговора о јавној набавци, јер примена истих следи након што је утврђено да су испуњени услови за учешће понуђача. Овај став Републичке комисије утемељен је и у одредби члана 85. став 4. ЗЈН којим је прописана забрана на основу којих се услови за учешће из члана 75. и 76 ЗЈН не могу одредити као елементи критеријума. Такође, из самог назива дела ЗЈН којим су уређени критеријуми – „Критеријум за доделу уговора“ може се закључити да се односе на само извршење конкретног уговора, односно да се кроз њихову примену у обзир узимају околности које указују на то какво ће бити извршење тог уговора, и какве ће то ефекте имати на наручиоца и обављање њихове делатности, а све у смислу ефикасности и економичности као једног од начела јавних набавки.

Одговор: Примедба се не прихвата и остају критеријуми дати конкурсном документацијом.

Питање бр. 2: „Који доказ о знању и квалификацији приказују инжењери који нису држављани РС и не поседују лиценце издате од стране Министарства грађевинарства РС?“

Одговор: Признавање лиценци за инжењере који нису држављани РС дефинисано је чланом 25 Правилника о полагању стручног испита у области просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења и енергетске ефикасности, као и лиценцама за одговорна лица и регистру лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера („Сл. Гласник РС“ 51/2019).

Питање бр. 3: „Да ли је конкурсном документацијом дозвољено да на овом тендеру учествују страни понуђачи (фирма регистрована ван Републике Србије) која би самостално испунила захтевану кадровску структуру собзиром да се захтевају лиценце за инжењере које издаје Министарство Републике Србије. Уколико јесте молимо Вас појасните на који начин?“

Одговор: Конкурсном документацијом је дато понуђач мора да поседује важеће решење надлежног министарства да испуњава услове за добијање лиценце за пројектовање саобраћајница (П131Г2), за пројектовање грађевинских конструкција - мостова (П132Г1), за пројектовање грађевинских конструкција - тунели (П133Г1), за пројектовање саобраћаја и саобраћајне сигнализације (П131С1) и Важеће Решење Републичког геодетског завода да понуђач испуњава услове за обављање геодетских радова.

Сходно конкурсној документацији дате су и лиценце које треба да испуњава и стручно особље, а све у складу са Правилником о полагању стручног испита у области просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења и енергетске ефикасности, као и лиценцама за одговорна лица и регистру лиценцираних инжењера, архитеката и просторних планера („Сл. Гласник РС“ 51/2019).

Питање бр. 4: „Да ли ће наручилац за захтеване услове за искуство стручног кадра признавати референце ревизора(особа која врши ревизију идејних пројеката од стране министарства) јер у опису свих наведених лиценци које се захтевају тендером стоји да се са њима могу радити послови ревизора?“

Одговор: Одговор је дат у конкурсној документацији.

Питање бр. 5: „У складу са чланом 84. ставом 2 Закона о јавним набавкама, Наручилац је у обавези да одреди елементе критеријума који су у логичкој вези са предметом јавне набавке. У вези са наведеним, молимо вас да појасните да ли је предмет јавне набавке Израда техничке документације или је предмет јавне набавке Стручна контрола, односно ревизија техничке документације?“

Одговор: Предметна јавна набавка је дефинисана конкурсном документацијом, а Наручилац сматра да стручна контрола пројектно-техничке документације подразумева исти или већи ниво стручности и компетенције. У складу са тим Наручилац сматра да референце стручних контрола треба вредновати исто као и референце стечене на изради тих пројеката.

Питање бр. 6: „Молимо вас да објасните какве везе има рад у ревизионој комисији са Израдом техничке документације, не са контролом техничке документације већ са њеном израдом?“

Одговор: Рад у ревизионој комисији подразумева стручну контролу техничке документације. За Наручиоца су поред рокова и цене, једнако важан параметар приликом избора пројектаната и његова стручност и компетенција.

Питање бр. 7: „Молимо вас да појасните, да ли ће члан ревизионе комисије, који никада није урадио ни један Идејни пројекат државног пута, добити бодове само зато што је вршио ревизију техничке документације?“

Одговор: Стручна контрола пројектно-техничке документације подразумева исти или већи ниво компетенције и стручности и Наручилац сматра да референце стручних контрола пројектата треба вредновати исто као и референце стечене на изради тих пројектата.

Питање бр. 8: „Обзиром да се последњим изменама конкурсне документације признају и референце које нису у логичкој вези са реализацијом предмета јавне набавке и да институција лиценци одговорног пројектанта постоји од 2002 године, молимо вас да повећате конкуренцију тако што ћете прихватити и референце одговорног пројектанта за пројекте које је урадио од 2002 године. Када већ признајете референце вршења стручне контроле, које нису у вези са реализацијом предмета јавне набавке, молимо вас да прихватите и оне које су у директној вези са истим, јер одговорни пројектант који је урадио Идејни пројекат 2003 године зна то да уради и 2019 године што се не може са сигурношћу тврдити за лице које није урадило ни један идејни пројекат а које је само вршило стручну контролу (ревизију) истих.“

Одговор: Сходно конкурсnoj документацији дефинисани су елементи критеријума за референце стручног особља на предметној техничкој документацији.

Питање бр. 9: „Чланом 3. Правилника о начину и поступку избора чланова комисије, праву и висини накнаде за рад у комисијама, условима, методологији, начину рада и одлучивања ревизионе комисије и садржају извештаја о стручној контроли ("Службени гласник РС", број 46 од 26. јуна 2019.) одређено да чланове ревизионе комисије, између осталог, предлажу високошколске установе. Обзиром да су чланови ревизионе комисије, која треба да изврши преглед техничке документације која је предмет јавне набавке, предложени од стране Грађевинског факултета и Саобраћајног факултета и обзиром да су поједини и радно ангажовани од стране наведених факултета, молимо вас да појасните да ли постоји сукоб интереса у случају када је пројектант уједно и члан ревизионе комисије која прегледа техничку документацију.“

Одговор: Уколико је исто лице пројектант и известилац стручне контроле за исту техничку документацију, ради се о сукобу интереса. Ресорно Министарство се стара да до таквог сукоба интереса не дође. Чланови Ревизионе комисије су и стрчњаци који нису запослени на високошколским установама.

Питање бр. 10: „Чланом 3. Правилника о начину и поступку избора чланова комисије, праву и висини накнаде за рад у комисијама, условима, методологији, начину рада и одлучивања ревизионе комисије и садржају извештаја о стручној контроли ("Службени гласник РС", број 46 од 26. јуна 2019.) одређено да чланове ревизионе комисије, између осталог, предлажу високошколске установе. Обзиром да су чланови ревизионе комисије, која треба да изврши преглед техничке документације која је предмет јавне набавке, предложени од стране Грађевинског факултета и Саобраћајног факултета и обзиром да су поједини и радно ангажовани од стране наведених факултета, молимо вас да појасните да ли постоји сукоб интереса у случају када је понуђач који има намеру да изради ову техничку документацију, предложио члана/чланове ревизионе комисије која треба да врши стручну контролу техничке документације.“

Одговор: Одговор је дат у питању бр.9.

Питање бр. 11: „Адендумом 3 конкурсне документације, на захтев Грађевинског факултета и Саобраћајног факултета Универзитета у Београду, иста је измењена у делу признавања референци, тј. отворена је могућност да се као референца призна и вршење стручне контроле. Молимо Вас да размотрите да се на исти начин признају и референце на вршење техничке контроле предметне документације и да се уваже и референце појединаца који су вршили техничку контролу конкурсном захтеваног нивоа и врсте документације у оквиру предметна процедуре“.

Одговор: Прихвата се примебда. Одговор ће бити дат у измени конкурсне документације.

Питање бр. 12: У одговору на питање број 1. од 23.09.2019. Наручилац и даље инсистира да се уз лиценцу ИКС приложи и копија потврде Инжењерске коморе Србије.

Како према тумачењу надлежног Министарства "важење лиценци није условљено плаћањем годишње чланарине у Комори" понуђачи су стављени у неравноправни положај, тј. они понуђачи којима је лиценцу издала Инжењерска комора Србије да би добили потврду која је захтевана Конкурсном документацијом морају да плате годишњу чланарину ИКС, а они понуђачи којима је лиценцу издало надлежно Министарство не морају да плате ту чланарину, чиме су понуђачи стављени у неравноправан положај, што је у супротности са основним начелима Закона о јавним набавкама.

Да ли ће понуда бити прихватљива ако се приложи важећа лиценца ИКС без потврде ИКС, јер је лиценца важећа и инжењерима који плаћају чланарину ИКС и онима који ту исту чланарину не плаћају, па самим тим не могу ни добити ту потврду, иако им је лиценца ИКС важећа?

Одговор: Потребно је доставити копије личних лиценци издатих од стране Инжењерске коморе са потврдама о важности лиценце или копије одговарајућих решења Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о издавању лиценце.

Питање бр. 13: Обзиром да за предметну јавну набавку не постоји претходна Студија оправданости, а уколико Студија оправданости покаже да изградња брзе саобраћајнице ИБ реда Парацћин - Зајечар - Неготин није економски исплатива, да ли ће изабрани понуђач у том случају имати обавезу да уради Идејни пројекат изградње брзе саобраћајнице ИБ реда Парацћин - Зајечар - Неготин, без обзира на резултате Студије оправданости?

Одговор: Изабрани понуђач има обавезу да уради Идејни пројекат изградње брзе саобраћајнице ИБ реда Парацћин - Зајечар – Неготин.

Питање бр. 14: Изменом Конкурсне документације од 27.09.2019. омогућили сте да се као референце одговорних пројектаната признају и референце извештача стручне контроле, тј. Ревидената. Обзиром на чињеницу да извештачи стручне контроле (ревиденти) у општем случају никада нису урадили Идејне и / или Главне пројекте и / или Пројекте за Грађевинску дозволу, већ су само вршили стручну контролу истих, чиме се Наручиоцу гарантује да ће у случају да понуда Грађевинског и Саобраћајног факултета буде изабрана као најповољнија ти извештачи стручне контроле (ревиденти) бити у стању да ураде Студију оправданости са Идејним пројектом изградње брзе саобраћајнице ИБ реда Параћин - Зајечар - Неготин, обзиром да немају претходно искуство у пројектовању?

Одговор: Рад у ревизионој комисији подразумева стручну контролу техничке документације. За Наручиоца су поред рокова и цене, једнако важан параметар приликом избора пројектаната и његова стручност и компетенција.

Питање бр. 15:

Уколико на дан отварања понуда извештачи стручне контроле (ревиденти) чије референце ће бити приложене у понуди буду истовремено и чланови Републичке ревизионе комисије и уколико њихова понуда буде изабрана као најповољнија, да ли то значи да ће пројектанти Студије оправданости са Идејним пројектом изградње брзе саобраћајнице ИБ реда Параћин - Зајечар - Неготин истовремено бити и пројектанти и сами себи ревиденти (као чланови Републичке ревизионе комисије) или у том случају постоји неки сукоб интереса?

Одговор: Одговор је дат у питању бр.9.

Питање бр. 16: Да ли је за Наручиоца (ЈП Путеви Србије) прихватљиво да пројектанти за предметну јавну набавку буду истовремено и чланови Републичке ревизионе комисије која ће вршити стручну контролу (Ревизију) истог тог пројекта који је предмет јавне набавке?

Одговор: Уколико је исто лице пројектант и извештач стручне контроле за исту техничку документацију, ради се о сукобу интереса. Ресорно Министарство се стара да до таквог сукоба интереса не дође. Чланови Ревизионе комисије су и стручњаци који нису запослени на високошколским установама.

Питање бр. 17: Уколико изабрани понуђач не буде Грађевински и Саобраћајни факултет, тј. њихова понуда буде нпр. другопласирана, на који начин ће Наручилац (ЈП Путеви Србије) спречити евентуалну "освету" чланова Републичке ревизионе комисије који ће вршити стручну контролу (Ревизију) предметне јавне набавке изабраном понуђачу и евентуално кроз смислене и бесмислене примедбе настојати показати да изабрани понуђач није квалитетно урадио предметни Идејни пројекат и Студију оправданости? Ово из разлога што је пракса показала да када су Пројектанти и Ревиденти конкуренција на неком тендеру, касније мало места има за технику, а много више се, нажалост, ради на опструкцији, што није добро ни за кога (ни за Наручиоца, ни за Пројектанта, ни за Ревизију)

Одговор: Питање се не односи на појашњење техничке документације.

Питање бр. 18: Већина чланова Републичке ревизионе комисије су професори Грађевинског и Саобраћајног (или неког другог) факултета где су запослени на пуно радно време и где обављају едукацију студената. Уколико понуда Грађевинског и Саобраћајног факултета буде изабрана као најповољнија, чиме се Наручиоцу гарантује да ће ти професори квалитетно и у року да изврше предмет јавне набавке, јер су на матичним факултетима у општем случају запослени на пуно радно време? Ово питање се поставља из разлога јер могу да наступе само две могућности, прва да неће квалитетно обављати своју професорску функцију на матичном факултету јер ће се бавити изработом Идејног пројекта и Студије оправданости за предметну јавну набавку (што је проблем њихових матичних факултета) или друга могућност да ће се бавити едукацијом студената и евентуално радом у Републичкој ревизионој комисији, а предмет јавне набавке неће моћи да ураде квалитетно и у року, јер то једноставно физички није могуће да истовремено обављају две (професорску и пројектантску) или чак три функције (професорску и пројектантску и члана Републичке ревизионе комисије), што онда постаје проблем Наручиоца, за разлику од осталих привредних субјеката који ако буду изабрани као најповољнији могу да 100% буду фокусирани само на предмет јавне набавке?

Одговор: Питање се не односи на појашњење техничке документације.

Питање бр. 19: Да ли ће се признавати референце за вршиоце техничке контроле за Главне пројекте и / или Пројекте за грађевинску дозволу?

Одговор: Одговор ће бити дат у измени конкурсне документације.

Питање бр. 20: Изменом конкурсне документације од 27.09.2019. омогућили сте да изабрани понуђач уместо банкарских гаранција достави менице, што је за сваку похвалу, јер олакшава рад сваког привредног субјекта. Обзиром да је ово први пут да Наручилац (ЈП Путеви Србије) омогућава употребу меница, да ли ће као средство обезбеђења уместо банкарских гаранција важити менице и на свим следећим јавним набавкама код истог Наручиоца (ЈП Путеви Србије) или ће то бити могуће само на оним јавним набавкама где заинтересованост за учешће покажу Грађевински и Саобраћајни (или неки други) факултет?

Одговор: Буџетски корисници не могу издавати банкарске гаранције већ само менице као средства обезбеђења. У циљу спречавања ограничавања конкуренције, односно омогућавања примене начела конкуренције, Понуђачима који су буџетски корисници, се дозвољава да као средство обезбеђења доставе меницу дато у измени Конкурсне документације Адендум бр 3.

Питање бр. 21: За разлику од банкарских гаранција, које су безусловне и наплативе на први позив и за које исплату гарантује Банка, менице су само условно наплативе, јер да би могле да буду наплаћене привредни субјект мора да има довољно финансијских средстава на рачуну, не сме да буде у блокади, стечају итд. На који начин ће Наручилац (ЈП Путеви Србије) моћи да активира средство обезбеђења (менице) ако привредни субјект не уради квалитетно и у року предметни посао, а у међувремену оде у стечај, угаси се, буде у блокади, нема довољно расположивих средстава на рачуну итд?"

Одговор: Ако привредни субјект не уради квалитетно и у року предметни посао, а у међувремену оде у стечај, угаси се, буде у блокади, нема довољно расположивих средстава на рачуну итд Наручилац ће наплатити средство обезбеђења (менице) путем принудне наплате.

КОМИСИЈА ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ
Председник

Лидија Зеџ, дипл. грађ. инж.